

مدیریت بره شیری از روز تولد آغاز نمی‌شود؛ بلکه حدود دو ماه قبل از زایش باید برای تولد یک بره سالم، قوی و دارای رشد مناسب برنامه‌ریزی کرد. در دامداری‌های سنتی ایران، که امکانات و نیروی کار محدود است، مدیریت بره باید تا حد امکان ساده، کم‌هزینه و قابل اجرا باشد. زیرا هر بره‌ای که زنده می‌ماند و رشد خوبی دارد، مستقیماً بر درآمد نهایی گله اثر می‌گذارد.

## ۱. دو ماه قبل از زایش؛ آماده‌سازی مادر

در این دوره، تغذیه‌ی میش آبستن اهمیت زیادی دارد. در صورت امکان باید خوراک باکیفیت‌تر در اختیار میش‌های آبستن قرار گیرد و به‌ویژه در ماه آخر، نیاز غذایی آنها جدی‌تر گرفته شود. آب سالم و کافی، جایگاه نسبتاً تمیز و ضدعفونی شده نیز ضروری است. واکسیناسیون مورد نیاز باید پیش از زایش و با نظر دامپزشک انجام شود. هدف این است که میش با وضعیت بدنی مناسب وارد زایش شود و بتواند بره‌ای سالم و شیر کافی تولید کند.

## ۲. زمان زایش؛ چند ساعت تعیین‌کننده

محل زایش باید تا حد امکان تمیز، خشک و دور از باد و سرما باشد. پس از تولد، مهم‌ترین کار اطمینان از تنفس بره، خشک کردن بدن و خوردن آغوز است. بره باید در اولین فرصت آغوز دریافت کند و این موضوع به‌خصوص در ساعات اولیه زندگی اهمیت بسیار زیادی دارد. اگر بره ضعیف است یا نمی‌تواند شیر بخورد، نباید منتظر ماند؛ باید با کمک دامدار و در صورت نیاز با مشورت دامپزشک، تغذیه آن را تأمین کرد.

## ۳. سه روز اول؛ دوره طلایی

بسیاری از تلفات بره‌ها در همین روزهای ابتدایی اتفاق می‌افتد. ناف باید به شکل بهداشتی ضدعفونی شود، بره از سرما و رطوبت محافظت شود و روزانه وضعیت شیر خوردن، سرحالی و دفع آن بررسی شود. بره‌ای که گوشه‌گیر، سرد، بی‌حال یا کم‌اشتهاست، یک بره نیازمند توجه است و نباید تا شدید شدن علائم منتظر ماند.

## ۴. هفته‌های اول؛ شیر کافی، جایگاه خشک و نظارت روزانه

مهم‌ترین عامل رشد بره، دریافت شیر کافی است. در دامداری‌های سنتی، باید تا حد امکان از رقابت شدید بین بره‌ها برای شیر جلوگیری کرد و میش‌های کم‌شیر یا بره‌های ضعیف را زود شناسایی کرد. جایگاه بره باید خشک، تمیز و بدون کوران مستقیم باشد. نظافت بستر، آب سالم و کنترل روزانه بره‌ها از اقدامات ساده‌ای است که می‌تواند تلفات را به شکل قابل توجهی کاهش دهد.

## ۵. از سنین پایین؛ آماده‌سازی برای رشد

بره نباید فقط به شیر وابسته بماند. از هفته دوم می‌توان به تدریج خوراک آغازین باکیفیت و علوفه مناسب در اختیار بره قرار داد تا شکمبه به تدریج فعال شود. خوراک باید تازه و تمیز باشد و آب سالم نیز همیشه در دسترس قرار گیرد. این کار زمینه رشد بهتر و انتقال موفق‌تر بره به دوره پس از شیرگیری را فراهم می‌کند.

## ۶. ثبت اطلاعات؛ مدیریت بر اساس واقعیت

تاریخ تولد، شماره مادر، تک قلو یا چندقلو بودن، وزن تولد در: حتی در یک دامداری سنتی، ثبت چند اطلاعات ساده بسیار ارزشمند است با همین اطلاعات می توان فهمید کدام میش ها بره های سالم تر و پربازده تری تولید می کنند و . صورت امکان، بیماری و درمان، و وضعیت رشد بره . کدام دام ها نیاز به اصلاح یا حذف دارند

میش مناسب، تغذیه کافی قبل از زایش، زایشگاه خشک و تمیز، . در نهایت، پرورش موفق بره شیری الزاماً به تجهیزات گران قیمت نیاز ندارد آغوزدهی سریع، شیر کافی، مراقبت از بره ضعیف و نظارت روزانه، مجموعه ای از اقدامات ساده ای هستند که می توانند تفاوت بزرگی در زنده ماندن و رشد بره ایجاد کنند. در دامداری اقتصادی، هر بره سالم یک سرمایه است و هر بره تلف شده، بخشی از درآمد گله را از بین می برد؛ بنابراین مدیریت بره باید از مدت ها قبل از تولد آن آغاز شود.